

Література:

1. Кіссінджер Г. Світовий порядок. Роздуми про характер націй в історичному контексті / пер. з англ. Надія Коваль. К.: Наш формат, 2017. 320 с.
2. Солодовський Є. В. Сучасний політичний режим та політичний транзит України: проблеми та перспективи. *Соціально-політичні студії: наук. альманах*. Одеський національний університет імені І. І. Мечникова. №2. 2018. С.84-87.
3. Сучасний стан і основні тенденції суспільно-політичного розвитку України. / Проект реалізовано за підтримки Представництва Фонду Ганса Зайделя в Україні. Київ, 2021. 112 с.
4. Шабанов М. О. Сучасні політичні режими: концептуальні засади та практичний вимір: навч. посіб. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2022. 143 с.
5. Яремчук В. Д. Державно-політичний режим та його вплив на освіту в сучасній Україні: аксіологічні підходи. *Державотворення та правотворення в контексті євроінтеграції* : матеріали доповідей, виступів і повідомлень учасників IV-го Всеукраїнського круглого столу (м. Львів, 7 грудня 2018 р.). Львів: ЛьвДУВС, ПП «Видавництво «БОНА», 2018. С. 197-206.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-266-4/03>

ЮРИДИЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДГОТОВКИ СУДОВОЇ ПРОМОВИ АДВОКАТА

Бойко Н. І.

*здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії II курсу
кафедри державно-правових дисциплін
факультету права та економіки
Міжнародний гуманітарний університет
м. Одеса, Україна*

Судова промова адвоката є одним з найважливіших інструментів адвокатської діяльності, яка має на меті узагальнення діяльності адвоката щодо формування правової позиції, її викладення в процесуальних документах та доведення до свідомості учасників судового процесу. Правова позиція, яка буде доповідатися адвокатом у судовій промові, має бути належним чином аргументована.

В сучасних дослідження юридичної аргументації звертається увага на те, що «...у практичному значенні юридична аргументація виступає в

якості однієї з основних логічних складових юридичної техніки, що має за мету здійснення правозастосування за певними логіко-юридичними нормами. Сучасна теорія юридичної аргументації поєднує знання формально-логічних теорій загальнотеоретичного значення зі змістовними завданнями правознавчої теорії та юридичної практики» [3, с.6].

Звісно, тактика ведення судового процесу, так як формування правової позиції та її викладення в певній промові – це процес унормований, але індивідуальний як щодо кожного окремо взятого судового процесу, так і щодо кожного адвоката. Така промова формується з огляду на мету, яка ставиться перед адвокатом, та є характерною рисою певного адвоката при здійсненні адвокатської діяльності.

Втім, маємо визначити, що підготовка судової промови адвоката є наслідком певної юридичної технології.

Засновником технології як окремої дисципліни вважається німецький учений Йоганн Бекман, що випустив у 1777 р. «Вступ у технологію або до пізнання ремесел, фабрик і мануфактур, переважно тих, які перебувають у найближчому зв'язку із сільським господарством, поліцією, камералістикою (з включенням нарисів із теорії мистецтв)» [2, с.65].

Без застосування технології, системності та логіки, здійснювати ефективну адвокатську діяльність майже неможливо, адже лише логічна, послідовна та майстерно складена промова може узагальнити всю діяльність адвоката в межах судового процесу та допоможе досягти необхідного результату.

Як зазначає А. Крижановський, «у найзагальнішому вигляді юридична технологія може бути визначена як система науково обґрунтованих принципів, засобів, прийомів і правил, що використовуються в процесі юридичної діяльності для досягнення її мети та вирішення поставлених завдань – підготовка, прийняття, оприлюднення та застосування різноманітних правових актів, здійснення профілактики правопорушень, правового виховання та багато інших. Юридична технологія становить закінчений процес, який завершується впровадженням теоретичних і прикладних законодавчих та правозастосовних розробок у правове життя і юридичну практику» [1, с.404].

З огляду на наведене, ефективність діяльності адвоката є наслідком юридичної технології, в межах якої адвокат має екстрапольовати норми права на спірні правовідносини, підкріпити свою позицію влучними належними та допустимими доказами та структурно та впевнено довести позицію до свідомості учасників процесу.

Враховуючи те, що юридична технологія – це інтелектуальні процеси, пов'язані зі створенням і використанням правових актів,

підготовка промови адвоката є наслідком застосування юридичної технології як сукупності норм права, правил логіки, лінгвістики та вміння працювати з доказовою базою.

Юридичні технології підготовки промови адвоката відрізняються метою промови, видом процесу, в якому здійснюється промова, стадією судового процесу тощо.

В будь якому випадку технологія промови адвоката є системною та логічною діяльністю, яка спирається на предмет розгляду у судовому процесі, норми права, що регулюють спірні правовідносини та індивідуальні ознаки кожної судової справи.

Так, промова в кримінальному процесі при обранні, наприклад, запобіжного заходу має спиратись, в тому числі, на характеристики особистості щодо якої такі заходи обираються, з акцентуванням уваги на доцільність обрання того чи іншого заходу з визначенням того, чи буде досягнутий результат застосування заходу, виходячи з того кримінального правопорушення, в якому підозрюють або звинувачують певну особу.

В той час як промова адвоката в спорі, який стосується порушень податкового права, має спиратись лише на факти та обставини, які адвокат має співвідносити з певними нормами закону та підзаконних актів.

Відтак, приходимо до висновків, що юридичні технології при формуванні промови адвоката передусім обумовлюються характером процесу, в якому така промова буде застосована, та специфікою правовідносин, що є предметом розгляду.

Література:

1. Актуальні грані загальнотеоретичної юриспруденції : монографія / Ю. М. Оборотов, В. В. Завальнюк, В. В. Дудченко [та ін.]; за ред. Ю. М. Оборотова. Одеса : Фенікс, 2012. 492с.

2. Гуржій О., Реєнт О., Н. Шапошнікова Нариси з історії розвитку виробничих відносин і торгівлі в Україні (друга половинаXVII – початок XX ст.). Київ: Інститут історії України НАН України, 2018. 365 с.

3. Юридична аргументація : логічні дослідження : колективна монографія / О. М. Юркевич, В. Д. Титов, С. В. Куцупал [та ін.] ; за заг. ред. проф. О. М. Юркевич. Харків, 2012. 211 с.